

familiestichting Moret

Nieuwsbrief 31

april 2009

Redactie:

Alphons Moret, Bilthoven.

Henny Moret, Bilthoven.

Secretariaat Familiestichting

Jan Moret

Bergsingel 229

3037 GG Rotterdam

☎ 010-4652123

INHOUD

PAGINA

Familieberichten	2
Tip voor liefhebbers van kamperen in Frankrijk	6
Rob Moret op de Weissenssee	7
Belangrijke oproep van het bestuur	7
Kraan te water, machinist redt zichzelf	8
Een bariton in Rhoon	10
Op de rand van de ramp	11
Familiestichting zoekt donateurs	18
Familiedag 2009	19
Info Enkhuizen	20
Bestuur Familiestichting	19
Bestellen Familieboek	
Donateur worden?	22
Inschrijfformulier Familiedag	23
Inschrijfformulier donateur	24

FAMILIEBERICHTEN

Woensdag overleed, thuis in haar eigen omgeving, na een langdurige ziekte, omringd door allen die haar lief waren

Annemarieke Moret-Bosch

echtgenote van

René Moret

* Amsterdam, 10 oktober 1951

† Achel, 26 november 2008

Achel: René Moret
Suzanne en Job
René

Veldhoven: Christine Bosch-Vriend

Nissen: Saskia Bosch en Peter Schumans
Hanna
Benjamin
Bernhard

Eindhoven: Else
Tim

Tilburg: Marcelle en Hans Vijgen-Moret
Richard en Marijke
Sophie

Klein Bien 30, 3930 Hamont-Achel, België

Zie tabel 5, pagina 203. Stamboom IXaj, pagina 303.

*Hoe schoner en vollediger de herinnering,
hoe zwaarder de scheiding.
Maar de dankbaarheid verandert het verdriet
van de herinnering in een stille vreugde.*

Na alle fijne jaren die wij met haar mochten beleven hebben wij met veel verdriet, eerder dan verwacht, afscheid moeten nemen van

Lennie de Jong – van Heun

echtgenote van

Huibert de Jong

Zij overleed in de leeftijd van 79 jaar.

Schijndel: Huibert de Jong
Bruchem: Lorien en Gert
's-Hertogenbosch: Huib en Christine
Len, Mees
Isa

24 december 2008

Zie Tabel 4C, pagina 193. Stamboom Xae-2, pagina 285

Als God ons thuis brengt uit onze ballingschap...

Psalm 126

Samen hebben we, dankbaar en bedroefd, afscheid genomen van onze lieve vader en opa

ing. Bastiaan Gerardus Moret

- Bob -

voormalig Hoofd Technische Dienst Postdistrict Rotterdam

Sinds 31 maart 2008 weduwnaar van Bep Moret-Oskamp

* 28 november 1925

† 4 maart 2009

Kinderen en kleinkinderen

Correspondentieadres:
Liesbeth Moret
Patriciërslaan 60
3824 CD Amersfoort

Tabel 15B, pagina 229. Stamboom XIeh, pagina 389

Overleden:

Adriaantje Anthonia Moret

* 26 juli 1920 Rotterdam

† 22 oktober 2008

Tabel 14F, pagina 225. Stamboom XIcp, pagina 376

Als ik dood ben, huil maar niet,
ik ben niet echt dood, moet je weten,
't is maar een lichaam dat ik achterliet,
dood ben ik pas, als jullie me zijn vergeten.

Het was een ongelijke strijd tegen een ziekte waar niemand tegen kan blijven vechten. Ondanks het verdriet en de pijn is het ons samen gelukt op een goede manier afscheid te nemen van onze lieve moeder en oma

Adriana Anthonia Moret - Willemse

weduwe van Bastiaan Moret

in de leeftijd van 82 jaar.

Bas
Michel, Laura, Ivana
John en Mieke
Danny en Wendy
Vincent en Mariska
Mike
Bianca en Philp

25 december 2008
Schakelweg 430
3192 JP Hoogvliet

Zie tabel 15B, pagina 229. Stamboom XIef, Pagina 387

EEN TIP VOOR LIEFHEBBERS VAN KAMPEREN IN FRANKRIJK.

Veel familieleden hebben in hun vakantie wel eens een bezoek gebracht aan het leuke oude stadje Moret-sur-Loing ten zuiden van Parijs. Voor wie het leuk vindt zijn familienaam dagelijks tegen te komen is er nog een mogelijkheid in Frankrijk. In het dorp Courdemanges (Dép. Marne) is een heuvel (156m) die Mont Moret heet. Courdemanges is een oud dorp met een 12e eeuwse kerk en prehistorische vondsten. Je kunt er kamperen op een kleine camping "bij de boer". Wij laten hier de gegevens volgen. Wat wij ons afvragen is: waarom zou deze 'berg' Moret heten?

Contact: Frederic Delaunoy Mont Moret 51300 COURDEMANGES
Tél : **06 22 80 85 03** / 03 26 72 09 97
[email : frederic@fermedumontmoret.com](mailto:frederic@fermedumontmoret.com)

Hébergement en camping à la ferme

Activité pour enfants:

- tous les matins, soins aux animaux de la ferme...
- le soir animation choisie par les enfants, feu de camp, barbecue, promenade nocturne ... avec découverte des animaux sauvages
- piscine non surveillée, présence d'adulte obligatoire.

Découverte des animaux de la ferme et de leur petits, poules, canards, pigeons, paons, chevaux, ânes, lapins etc...

Bron: www.camping-frankrijk.nl

SBS VOLGT ELFSTEDENTOCHTRIJDERS ROB MORET OP DE WEISSENSEE

06 februari 2008

Rob Moret in actie tijdens de alternatieve Elfstedentocht, die werd verreden op de Weissensee.

RHENEN - Na drie Elfstedentochtkruisjes kon schaatser Rob Moret zaterdag f2 februari op de Weissensee in Oostenrijk rijden voor een kruisje tijdens de alternatieve Elfstedentocht. Het weer op de Weissensee kan zeer extreem

zijn. Twee jaar geleden vroor het 24 graden. Afgelopen week was er zware storm. Op de rijdersbijeenkomst werd dan ook gemeld dat het een zware tocht zou worden. Om zeven uur klonk het startschot. Een lint van schaatsers vertrok in het duister. Ze moesten 200 kilometer gaan afzien. Het was een gekleurd geheel. Rob Moret schaatste de eerste vijftig kilometer in twee uur. Bij honderd kilometer lag hij inmiddels al een kwartier voor op zijn schema. Een ploeg van SBS6 vroeg op dat moment of Rob dacht de tocht uit te kunnen rijden want ze volgden hem en maakten tv-beelden. Er was nu tijd om na iedere ronde vijf minuten te pauzeren. De limiet van 184 kilometer om kwart over vijf haalde hij ook ruim. Na meerdere kommen soep, gemaakt van water uit het kraakheldere meer, vertrok Rob Moret voor de laatste ronde en in het licht van de schijnwerpers haalde hij de finish en kreeg hij het Elfstedenkruisje. Het 750-jarige Rhenen kreeg ondertussen veel aandacht op de tv.

Bron: www.weekkrant.nl

Belangrijke oproep

Geachte donateurs, de laatste jaren is inning van donaties problematisch gebleken. Hiervan wordt u binnenkort, middels een schrijven van de penningmeester, op de hoogte gesteld. Vooruitlopend hierop wordt u, indien voor u van toepassing, uitgenodigd uw donatiegeld over het jaar 2009 zijnde negen (9) euro over temaken op de Betaalrekening van de ING op rekeningnummer 405520, ten name van de Familiestichting Moret te Barsingerhorn o.v.v. Donatie 2009.

Het bestuur van de familiestichting Moret dankt u bij voorbaat voor de te nemen moeite.

KRAAN TE WATER, MACHINIST REDT ZICHZELF

03-02-2009 14:10

Brandweer en ambulance kwamen vrijdagochtend in Zierikzee in actie nadat een machinist met zijn kraan in de stadsgracht was gevallen.

Zierikzee - Vrijdag 31 januari is een dag die Dirk Moret (38) en de zijnen niet licht zullen vergeten. Wat begon als een normale werkdag, leek enkele uren later op het slechtst denkbare scenario wat een machinist zich maar kan voorstellen. De vorst had namelijk het ponton waarop Dirk met zijn Hitachi 210LC Zaxis in de grachten van Zierikzee baggerwerk doet, spiegelglad gemaakt. Beiden belandden in het water. Dirk heeft zich ternauwernood kunnen redden. Yola Schot tekende zijn spannende verhaal op.

Met zijn Hitachi op een ponton is Dirk voor baas De Feijtergroep uit Biervliet al geruime tijd bezig de grachten in de Zierikzee te ontdoen van verontreinigde bagger. Zoals hij zelf zei in het januarinumnummer van de Materieelkrant, rubriek Mens&Machine: 'een heerlijk werk. Temeer daar ik jaren schipper ben geweest. En water is water. Dat blijft altijd leuk.' Vandaag denkt hij daar waarschijnlijk anders over.

Het vroor harder dan we dachten

'Een ongeluk is binnen een seconde gebeurd. We waren lekker aan het werk en ogenschijnlijk was er niets aan de hand. Maar werken op het

water betekent dat alles om je heen kletsnat is. Ook het ponton. En het vroom harder dan we aanvankelijk dachten. Op de kant stond een rij vrachtauto's te wachten op lading. Net toen we met elkaar hadden afgesproken dat ik nog één bakkie zou doen om vervolgens op beter weer te wachten, begon de boel in een keer van het ponton het water in te glijden.

'Voor je het weet

'Geen seconde tijd meer om na te denken. Het is gebeurd voor je het weet. In een flits zag ik vrouw, kind, familie. Mijn broer die een paar meter verder met zijn kraan stond. Het hoogste deel van de cabine lag 80cm onder water. Zie maar dat je er uit komt. Dat ging in eerste instantie helemaal niet want de bagger omsloot alles. Het gevoel dat je dan hebt is niet uit te leggen.

'Vijf lange minuten'

Door niet in paniek te raken, maar met een monitor de voorruit kapot te slaan, kon Dirk Moret na vijf minuten onder water te zijn geweest zichzelf uiteindelijk redden.

(Bron: www.cobouw.produktie.sdu.nl) (Bron foto: PZCourant)

Zie tabel 8A, pagina 208. Stamboom IXbo, pagina 320 en 'Schipper's Moret' in hoofdstuk 4 pagina 71 e.v. van het Familieboek.

EEN BARITON IN RHOON

Op de internetsite van de drumfanfare 'De Volharding' in Rhoon vonden wij het volgende.

Onlangs zijn er 21 gedichtjes opgedoken bij mevrouw de Lange (de buurvrouw van Wim van Wijngaarden, haar man was toen bugelblazer bij 'Volharding'). Ze zijn gemaakt toen in het najaar van 1945 alsnog het 25 jarig jubileum van muziekvereniging 'Volharding' gevierd werd in Zaal 'Irene' aan de Dorpsdijk (waar nu de bungalow tussen 'Het Wapen van Rhoon' en de Kookstudio staat). In 1944 bestond 'Volharding' toen reeds 25 jaar maar toen was het onmogelijk om een bijeenkomst te houden, omdat 'Volharding' niet ingeschreven stond bij de door de Duitsers ingestelde Cultuurkamer.

Ze gaan als volgt:

VOLHARDING

Aardigheidje voor het 25 jarig bestaan van de Muziekvereniging Volharding.

(Op verzoek van mej. Th. Bouthoorn)

Dames en heren,

Als jullie nou eens goed van wil zijn

en allemaal eens muisje stil zijn

Dan wil ik proberen, want ik weet niet of het gaat,

om jullie iets te vertellen, op rijm en op maat.

(Hier volgen dan een groot aantal vierregelige rijmpjes gewijd aan leden van het corps, waaronder deze:

Dirk Moret is, zo u ziet, zo' n bariton zanger,

zorgt voor de tertsen en quarten en quinten volop.

't Eene nootje wat korter en 't andere wat langer,

speelt marsen en walsen en 'n vrolijke mop.

Onze vraag is:

Welke Dirk Moret was dit?

Was het de zoon van Bastiaan Moret en Leentje Ketting?

**MEER OVER 'SCHIPPERS MORET IN DE WATERSNOOD VAN 1953'
DAT OP PAGINA 77 VAN HET FAMILIEBOEK IS OPGENOMEN.**

Het Eiland van Dordrecht en de watersnood van 1953

Aan de rand van de ramp

Frits Baarda

Gert van Engelen

Wim van Wijk

1 februari 2003: vijftig jaar geleden kwamen 1835 mensen op de Zeeuwse en Zuid-Hollandse eilanden om, toen een zware storm, geholpen door springtij, de dijken deed bezwijken. De watersnoodramp tekende voorgoed de levens van de overlevenden.

Dordrecht bevond zich in 1953 op de grens van het rampgebied. Een deel van de stad overstroomde, haar buitenpolders liepen vol. Duizenden evacués uit Zeeland en de Hoekse Waard zetten in Dordrecht voor het eerst voet op vaste grond. Tegelijkertijd vertrokken vanuit de stad grote groepen hulpverleners naar het rampgebied. Dordrecht was in die februaridagen het centrum van de landelijke reddingsoperatie.

Dit boek kijkt terug op het lot en de rol van Dordrecht. Het is geschreven door drie Dordtse journalisten, in opdracht van de gemeente Dordrecht. Zij hebben nauwgezet onderzocht wat Dordrecht precies is overkomen. In voorgaande boeken over de watersnood was dat er eigenlijk nooit van gekomen. Het leek wel of de stormnacht Dordrecht nauwelijks had beïnvloed, maar dit boek toont aan dat die indruk misplaatst is.

Aan de rand van de ramp brengt de vele treurige details in herinnering, die de oudere Dordtenaren nog altijd niet hebben kunnen verdringen. De gebeurtenissen op het Eiland van Dordrecht zijn bijna chronologisch in kaart gebracht. Ooggetuigen blikken terug op angstige, maar soms ook vrolijke momenten. Ook de vele plannen die het eiland moesten behoeden voor nog eens een overstroming, komen aan de orde. Foto's en tekeningen, deels nooit eerder gepubliceerd, brengen de dramatische dagen weer tot leven. Samen met de teksten vormen ze een documentaire over een ramp die op het Eiland van Dordrecht net geen ramp werd, maar toch zijn sporen heeft nagelaten en daarom de aandacht verdient.

Op pagina 223 treffen we het verhaal van Dirk Moret aan:
Dirk Moret, schipper van evacués uit Oude Tonge

**'WIJ GAVEN ONS HELE HEBBEN EN HOUDEN,
EN DAT WAS ONS SCHIP'**

Dinsdag 3 februari 1953 komen in het rampgebied twee tegengestelde bewegingen op gang. De ene is de uittocht, de massale evacuatie, van tienduizenden uitgeputte bewoners uit de grotendeels verdrongen eilanden Overflakkee en Schouwen-Duiveland naar het veilige, droge achterland. De andere beweging is de intocht van duizenden helpers: militairen, bestuurders, waterstaatsmensen en vrijwilligers.

In *De ramp, een reconstructie* (1992) schrijft de journalist Kees Slager:

'Op het brede water van het Hollands Diep en het Volkerak zijn die twee bewegingen prachtig te zien. Het lijkt wel alsof daar een doorlopende vlootschouw met honderden schepen wordt opgevoerd. De meeste zijn met vrijwilligers en hulpgoederen onderweg naar het rampgebied. Tegelijkertijd varen er ook al vrachtschepen vol evacués vanuit het zuiden in de richting van' Dordrecht en Rotterdam.'

Dirk Moret uit Oude Tonge was één van die onbaatzuchtige schippers die in de februaridagen met aan boord honderden wanhopige, vaak nog doornatte mensen, koers zette naar veiliger oorden. Tweemaal voer hij naar Dordrecht, al moest hij de eerste keer halverwege afhaken bij Dinteloord, en één keer naar Voorburg. 'Je voelde dat als je plicht', zegt hij vijftig jaar later. 'Je dacht er helemaal niet bij na. Je deed het gewoon.'

Dirk Moret (1923) en zijn (in 1979 overleden) broer Jan vervoerden zand en grind. Ze haalden het elders, dikwijls uit Maasbracht, brachten het naar de kleine landbouwhaven van Oude Tonge en vandaar ging het naar hun vaste afnemers: boeren, metselaars, vervoerders, handelaren en polderbesturen. 'We hadden volop werk hier. We losten overal waar in de polders maar behoefte was', zegt hij in zijn woning aan het Handels-terrein, bijgenaamd de Kaai, in Oude Tonge, zijn woonplaats. De haven, tien stappen verder, ligt afgeladen met wufte plezierjachten.

Vrijdag 30 januari 1953 hadden de Morets zand gelost in Dirksland. Ze hadden al geschut. Ze lagen met hun schip 'Hoop op Welvaart' in de buitenhaven van Dirksland, die uitkomt in het Haringvliet. Aan boord bevonden zich ook de vrouw van Jan, Cornelia van Driel en hun kind, Martijntje. 'Wij leverden aan het transportbedrijf van Gijs van Dongen. Hij had strooizand nodig, en wij waren vrijdag de sluis al uitgevaren om zaterdagmorgen ergens op de Maas dat zand te kunnen gaan halen.'

Dirk was nog matroos in die tijd, zijn broer de schipper. Hun vader was ook schipper geweest, van geslacht op geslacht hadden de Morets het water leren doorgronden. Zaterdagochtend stonden de Morets vroeg op. Ze maakten aanstalten om te vertrekken. 'We wilden met opkomend water gaan varen, maar we keken vreemd op. Mijn broer zei: 'Het is nou toch laag water? Maar het staat abnormaal hoog. En dat moet de vloed er nog overheen komen. Er klopt iets niet. Dit gaat verkeerd.' We besloten om niet te gaan varen. Het had makkelijk gekund, omdat het zo abnormaal hoog stond, maar we vertrouwden het niet. Intussen bleef het water maar komen.'

De broers legden hun schip vast met meertouwen, de ankers zetten ze vast in het land. 'Maak 'm overal maar goed vast', riep de sluismeester ze toe, 'want het gaat verkeerd.' Aan boord sloten en verzegelden ze de luiken. 'We sjorden alles vast. Daarna kon je niets anders doen dan afwachten. We hadden alle voorzorgsmaatregelen genomen.' Plots moet

Dirk weer denken aan die boer, die die ochtend om negen uur over de dijk kwam aangereden, met een tractor. 'Lacherig zei hij: 'Blijven jullie hier soms wonen met het schip?' 'Nee', zeiden we, 'we leggen het goed vast omdat we het niet vertrouwen.' Die boer had nog niets door. We zeiden: 'Het zou nou laag water moeten zijn, dus er komt nog veel.' We rieden hem aan om om te keren en thuis te proberen zoveel mogelijk huisraad boven te zetten. Die boer is verdronken. Ze hebben hem uit het prikkeldraad moeten halen. Zijn boerderij is plat gegaan.'

Overdag gebeurde er nog niets. Maar 's avonds stak er een teugelloze storm op. Bulderend kwam het water opzetten. De wind rukte aan het schip, maar de Morets bleven aan boord. 'Daar voelden we ons veiliger.' Het schip lag op de wind, zó hadden ze de ankers neergezet, en de touwen van het achterschip waren losgemaakt. Maar dit was uitzinnig weer, de broers wisten dat ze die nacht niet zonder zorgen konden dobberen. 'We startten de motor en om de beurt ging een van ons naar voren. Op de knieën, want anders werd je weggeblazen. Met een zaklampje controleerden we of de staaldraden niet te strak stonden. Was dat zo, dan gebaarde je dat de ander gas moest geven om ze te ontlasten.'

Zo kwamen ze de nacht door, 'die hartstikke potjedonker' was. Steeds naar voren kruipen, steeds gas geven. 'We waren bang dat het schip los zou breken.' Terwijl het schip in de deining van het water lag, sloegen de golven wild tegen het huis van de havenmeester aan, dat aan de dijk naast de buitenhaven stond. 'Maar dat heeft het gehouden. Zelf lagen we heel ver boven de dijk uit.' In de buitenpolders van Overflakkee voltrok zich die nacht een drama. Ze veranderden in een schuimende binnenzee.

Zondagochtend zakte het water zo ver, dat de broers het aandurfden om naar huis te varen, naar Oude Tonge. Daar, op de Kaai, woonden Francina Kanters (1930), de vrouw met wie Dirk verking had, en haar ouders, en de schoonouders van Jan Moret waren die dag toevallig bij hen in huis. (De moeder van Jan en Dirk was al overleden, hun vader woonde in bij een familielid op IJsselmonde.)

In Oude Tonge, het putje van Flakkee, sloeg de springvloed van 1953 meedogenloos toe. In totaal 305 inwoners verdronken er. Eerst doodde het kolkende water de bewoners van de buitendijkse gebieden, daarna viel het zonder genade het dorp aan.

Jan en Dirk Moret arriveerden om half negen in de landbouwhaven van Oude Tonge, onwetend van de nachtelijke verschrikkingen. Ze hadden geluk, véél geluk. De schoonouders van Jan leefden nog, evenals de aanstaande schoonfamilie van Dirk.

'Hier op de Kaai hadden ze niet zoveel meegemaakt. Het water kwam van de andere kant vandaan, van achteruit het dorp. Dat deel is het

zwaarst getroffen. Daar stond het tot aan de dakgoot.' De volle omvang van de ramp drong snel door tot de broers. En zondagavond kregen ze hartgrondig te maken met de gevolgen ervan: de Oude Tongenaren wilden vluchten, wég uit het dorp dat geïsoleerd in ijskoud water lag. Alleen op de Oostdijk en de Molendijk, in het hart van Oude Tonge, kon je je nog staande en droog houden.

De overlevenden liepen naar de Kaai en smeekten schippers als Dirk en Jan Moret of ze aan boord mochten. 'De mensen wilden meteen weg. Ze waren angstig dat het wéér hoogwater zou worden. Maar dat kon niet. We moesten eerst het ruim geschikt maken. We hebben ze een beetje gerustgesteld en gezegd dat ze moesten wachten.'

De hele volgende maandag werkten de broers door. Ze brachten eenvoudige wc's aan. Van veilingkisten maakten ze banken. Er kwam een flinke trap met leuning in het ruim. Ze zorgden voor verlichting. 'Tegen de avond waren we klaar. Met een roeiboot zijn we toen door het dorp gevaren, om bij de mensen die met ons mee zouden gaan en bij wie de zolders droog waren gebleven, zoveel mogelijk dekens op te halen.' Dinsdagochtend konden de broers de radeloze dorpsbewoners onmogelijk nog van boord houden. Ze besloten voor de middag te gaan varen, met zo'n tweehonderd evacués.

'Voordat we vertrokken, ben ik nog bij de burgemeester geroepen, Van Dijk. 'je hebt zo'n tweehonderd man aan boord', zei hij, 'maar ik zou niet weten waar je die mensen moet brengen.' De verbindingen waren weggevallen, net als de stroom, en Van Dijk wist niet hoe Zuid-Holland er aan toe was. Ik zei: 'Burgemeester, maak je daar niet druk om. We varen de haven uit, richting Duitsland. Want dat ligt hoog, en 't moet wel gek zijn als Duitsland óók onder water ligt.' Opgelucht waren de overlevenden nu ze naar het droge vasteland werden gebracht. 'De mensen waren blij. Ze voelden zich veilig aan boord. Er zaten vrouwen met baby's tussen, die moesten drinken. Daar hadden we rekening mee gehouden. Op een gasbrander stond een wasketel met water, waarin ze melk/flesjes konden warmen.'

Buiten de haven, op het open water van de Krammer, lagen grote oorlogsschepen van de marine. 'Die schenen 's nacht met hun schijnwerpers over het eiland, opdat er een beetje licht was, en de mensen wat konden zien.' De Morets voeren op één zo'n marineschip af, en vroegen de mannen die bij de reling stonden: 'Waar kunnen we de mensen brengen?' 'Hoeveel hebben jullie er?' 'Ongeveer tweehonderd.' 'Zijn er zieken aan boord?' 'Nee, wel vrouwen die zwanger zijn en veel baby's.' Nadat de mariniers radiografisch contact hadden gehad, met waarschijnlijk een landelijk coördinatiecentrum, kregen de Morets te horen: 'Vaar maar richting Dordrecht.'

Daar zijn ze niet gekomen. Ter hoogte van Ooltgensplaat, kwam uit de haven van Dinteloord een politieboot op hen afgevaaren. 'Ze zeiden dat we maar naar de steiger van de veerboot bij Dinteloord moesten gaan, want er kwam veel hulp. We waren nog bezig af te meren bij die steiger of je zag die stoet aankomen: bussen, particuliere auto's, keukenwagens van het leger, met koks en alles erbij. Gelijk werd er soep uitgedeeld aan de mensen, en daarna gingen ze van boord. Heel gemoedelijk en rustig. Ze werden in de bussen geladen, dat duurde meer dan een uur, en toen was ineens iedereen weg.'

Een andere wagen kwam aangereden. Daaruit stapte iemand die zei: 'Wij kunnen jullie bevoorraden met schoon drinkwater en broden, nu, gelijk.' De Morets vonden het best. 'Maar terwijl we aan de gang waren, zei een ander hooggeplaatst persoon: 'Niks meenemen, ga maar terug naar Oude Tonge, de broden komen morgen per vliegtuig.' Jan Moret was verontwaardigd. 'Wat is dat voor grote onzin', zei hij, 'om ze met broden te bombarderen? Binnen een uur zijn wij in Oude Tonge.' Het protest baatte niet en dinsdagavond, terug in de haven van Oude Tonge, kregen de broers inderdaad de vraag voorgelegd of ze brood en water bij zich hadden. 'Nee', zeiden ze, 'we mochten niets meenemen, want morgenochtend komen er vliegtuigen die brood afgooien.'

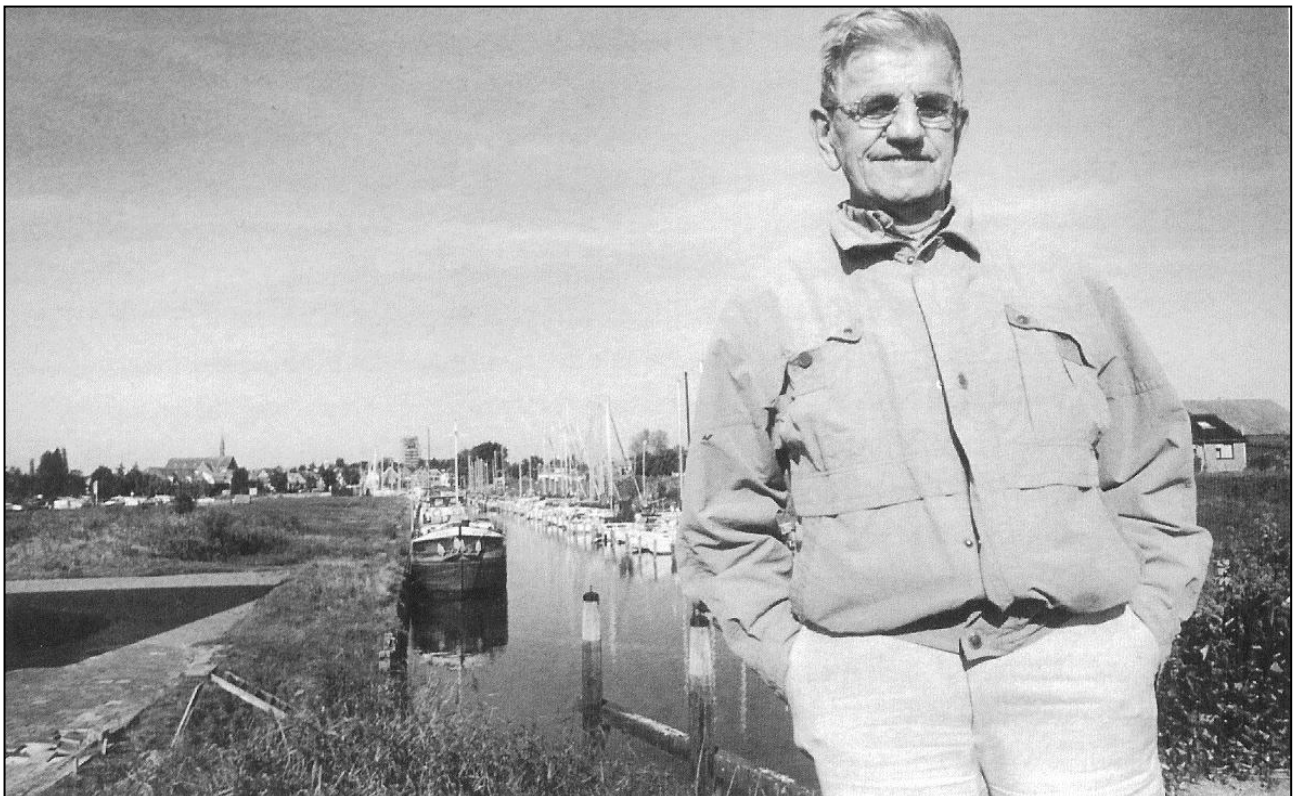
Woensdagochtend begon hun tweede tocht. Opnieuw met een paar honderd vermoeide en gelaten, zwijgende mensen. Dit keer bereikten ze Dordrecht wel - over het Hollands Diep, waar inmiddels die twee bewegingen te zien waren van schepen onderweg van én naar het rampgebied. Het vertrek verliep niet vlot. Een vloot van vrachtschepen, salonboten, pleziervaartuigen, luxejachten en visserskotters voer inmiddels de Zeeuwse en Zuid-Hollandse wateren binnen, op weg naar de havens en haventjes, waar zo'n 70.000 gelaten evacués stonden te wachten op hun redding. Het haventje van Oude Tonge lag vol, met schepen overal vandaan. 'Die schippers wilden helpen, maar ze waren niet bekend met de haven, met de geulen. Ze lagen soms dwars in een geul, en wij moesten er langs. Met geweld hebben we ze weggeduwd. Je kon niet wachten met zoveel mensen aan boord. We hadden de mensen vooraf gewaarschuwd dat ze moesten gaan zitten in het ruim, en niet moesten schrikken. Het was een sterk schip, het kon wel tegen een stootje.'

De evacués gedroegen zich goed tijdens de tocht. 'Ze waren, net als de eerste keer, allang blij dat ze de verschrikkingen achter zich konden laten.' Onderweg moest er nog worden ingegrepen. 'Een man had zoveel ellende meegemaakt, hij ging helemaal over z'n toeren. Hij beet z'n tong stuk. We hebben hem nog vast moeten houden.' Rond het middaguur meerde 'Hoop op Welvaart' af aan de Bomkade in Dordrecht. Daar stonden bussen, keukenwagens en hulpvaardige helpers gereed. 'Dokters onderzochten de mensen aan boord al, en daarna werden ze ingeladen om overal naar toe te worden gebracht. Ik kan geen namen noemen,

noch van mensen op de kade noch van evacués. Namen vroeg je niet, het was een chaos.' Zodra het schip leeg was, vertrokken ze. 'Over brandstof hoefde je je geen zorgen te maken. Ze kwamen in die tijd met een bunkerboot gratis je tank vullen.'

De broers hebben diezelfde week nog één tocht gemaakt. Naar Voorburg, via de Schil'. Daarna was de grootscheepse evacuatie voltooid. Het toeval wil dat Dirk en Francina Moret later in Dordrecht belandden. Dat was in 1974. Het schippersechtpaar ging op de wal wonen, een jaar later zou Dirk Moret met werken stoppen. 'We kwamen in Dordrecht terecht, omdat de kinderen, drie jongens en een meisje, er naar school gingen, op het schippersinternaat.' Eerst woonden ze op de hoek van de Voorstraat en de Boomstraat, in 1976 verhuisden ze naar de Blaauwweg, in 1984 naar de Staart, om in 1989 terug te keren in het vertrouwde Oude Tonge. Lopend langs de haven, van waaruit hij en zijn broer met de 'Hoop op Welvaart' evacués naar betere oorden brachten, zegt Dirk Moret dat hij zich niet op de borst slaat voor zijn inzet van toen. Je was schipper en je wilde dat zo goed mogelijk doen. Je dééd 't gewoon, je dacht er niet bij na. Wij gaven ons hele hebben en houden, en dat was dat schip.'

Zie tabel 8A, pagina 208. Stamboom IXbo, pagina 320.
Zie ook pagina 71 e.v. 'Schipper Moret' in het Familieboek.

FAMILIESTICHTING MORET ZOEKT DONATEURS

De Familiestichting Moret is op zoek naar personen die donateur willen worden van onze stichting. Dit, omdat u zelf drager van de naam Moret bent, of omdat u interesse hebt in het geslacht Moret, of omdat er ergens in uw familie iemand met de naam Moret voorkomt of kwam.

Het bestuur roept lezers van deze Nieuwsbrief om dit schrijven zoveel mogelijk te kopiëren en te verspreiden onder familie.

Wat de reden ook moge zijn, met uw donateurschap kunt u bijdragen aan het doel van de Familiestichting namelijk:

- Het in ruime zin doen van genealogisch onderzoek betreffende het geslacht Moret en alle relevante zaken die daar betrekking op hebben te bewaren voor het nageslacht.
- Ook wordt geprobeerd de banden tussen de leden van het geslacht Moret te versterken, o.a. door op gezette tijden Familiedagen te organiseren.

De jaarlijkse bijdrage voor het donateurschap bedraagt thans 9 euro. Heeft u interesse vul dan het formulier op pagina 24 in en stuur dit naar het op het inschrijfformulier vermelde (e-mail) adres.

FAMILIEDAG MORET 26 SEPTEMBER 2009

Zoals in de vorige Nieuwsbrief gemeld komt er weer een Familiedag aan. Het loopt nog niet storm, maar daar heeft de evenementencommissie al le vertrouwen in. Immers, het bestuur heeft inmiddels besloten dat de Familiedag gewoon doorgang zal vinden en wel op zaterdag 26 september 2009.

Het belooft een leuk uitje te worden in en om het Buitenmuseum te Enkhuizen, dus meldt u aan!!

Wilt u deelnemen aan de Familiedag, vul dan zo spoedig mogelijk de antwoordstrook op pagina 23 in en stuur het op. Uiteraard kunt u zich ook inschrijven via de website van de Familiestichting: www.moret.info

Let wel: de sluitingsdatum is vastgesteld op 30 juni 2009.

Omdat er in de tussenliggende tijd geen Nieuwsbrief meer zal verschijnen krijgt een ieder persoonlijk bericht omtrent alle bijzonderheden met betrekking tot de Familiedag zoals: programma, routebeschrijving, te verwachten kosten (circa € 20) e.d.

Met vriendelijke groeten,
de evenementencommissie,
Ruud Pruijssers,
Henk Moret,
Jan Moret

Het Buitenmuseum

Enkhuizen begon haar bestaan in de Middeleeuwen als haven- en vissersdorp. Op 9 april 1355 verleende Graaf Willem V Enkhuizen stadsrechten naar het model van Medemblik dat in 1289 stadsrechten kreeg, en werd het verenigd met het naburige dorp Gommerkerspel, waarvan de kern ongeveer op de plaats van de huidige Wester- of Sint-Gomaruskerk moet hebben gelegen.

Buitendijks lag nog het 'Oostdorp Enkhuizen' dat waarschijnlijk verdronk bij de stormvloed van 1421. In 1422 kregen de bewoners toestemming de restanten van de buitendijks gelegen kerk op te breken en binnendijks een nieuwe kerk te bouwen, de huidige Zuider- of Sint-Pancraskerk. Enige tijd later werd ook begonnen met de bouw van de Westerkerk, en in de wedloop om de grootste en mooiste kerk te bouwen, kwam duidelijk tot uitdrukking hoezeer de vissers van Enkhuizen en de landbouwers van het voormalige Gommerkerspel nog gescheiden gemeenschappen waren.

In de 14e eeuw werd ook de eerste haven gegraven, waarvan de huidige Zuiderhavendijk nog is overgebleven. In de 15e en 16e eeuw werd overgegaan tot uitbreiding van de havens en de aanleg van vestingwerken. De vestingwerken kregen na een grote stadsuitbreiding aan het einde van de 16e eeuw de vorm waarin ze nog steeds duidelijk zichtbaar zijn in de stad.

De 17e eeuw was de bloeitijd van Enkhuizen. De stad telde de grootste haringvloot van de Nederlanden, en bezat tevens een kamer van de VOC. Ook de West-Indische Compagnie was in de stad vertegenwoordigd. Door handel op de Oostzeelanden, Engeland, West-Afrika en Indië werd Enkhuizen rijk. De stad telde zo'n 25.000 inwoners, aanzienlijk meer dan het huidige aantal. In 1671 kwam de straatweg tussen Enkhuizen en Hoorn gereed, de eerste in het gewest Holland, waarmee de verbinding met het achterland aanzienlijk verbeterde.

Eind 17e eeuw trad het verval in. De oorlogen met Engeland, het verzanden van de havenmond en de concentratie van handel op Amsterdam zorgden ervoor dat Enkhuizen een van de sluimerende verstilde stadjes aan de Zuiderzee werd. Met de aanleg van de Afsluitdijk ging uiteindelijk ook de haringvisserij verloren, hoewel er nog lange tijd op andere soorten in het toen ontstane IJsselmeer kon worden gevestigd.

Na aanleg van de spoorlijn Zaandam - Enkhuizen naar Amsterdam, (waarmee ook de Veerdienst Enkhuizen - Stavoren naar Stavoren en de spoorlijn Stavoren - Leeuwarden tot stand kwamen), bloeide de stad weer op. Na de Tweede Wereldoorlog nam ook de bevolking weer toe en werd de bebouwing van Enkhuizen voor het eerst buiten de 17-eeuwse

omwalling uitgebreid. Tegenwoordig moet de stad het voornamelijk hebben van het (watersport)toerisme en de florerende zaadteelt en bloembollenhandel.

De Enkhuizer Almanak
Zo Hollands als een tulp in een klomp
Een kordate overlever
Stokoud en springlevend
Vriendelijk, verrassend en traditioneel
Verguisd als folklore, vermaard om zijn autoriteit
Een uniek boekje, elk jaar weer
De oudste nog verschijnende almanak ter wereld!

Een beknopt historisch overzicht

Laten we even teruggaan in de tijd; naar de Middeleeuwen. Er waren toen maar weinig mensen die konden lezen of schrijven. De meeste boeren en buitenlui, zoals de marktkoopman, de visser, de schipper en de smid moesten zich, als het ging om communicatie op papier, behelpen met hele eenvoudige middelen.

Losse prentjes waarop voorlichting werd gegeven over allerlei belangrijke zaken en waarop talloze nuttige wenken in beeld werden gebracht, waren toen de schriftelijke communicatiemiddelen voor de 'gewone' man.

Deze losse prenten, getekend of gedrukt, worden beschouwd als de voorlopers van de almanak. Het betroffen niet alleen afbeeldingen van heiligen, gedeelten uit de bijbel, maar vooral primitief geïllustreerde tabellen met daarop de feestdagen, marktdagen, schijngestalten van de maan en de tekens van de dierenriem.

De analfabeten konden dan letten op symbolen en tekens in die tabellen, zodat ook zij wisten wanneer het veemarkt was, en volle maan en Vastenavond en Pasen.

Wie de kunst van het lezen machtig was, kon zijn inlichtingen putten uit de geschreven almanakken. Het is nooit vastgesteld wanneer de geschreven almanak voor het eerst is verschenen. Zij werd door de kloosterlingen gemaakt en vooraan in de mis- en kerkboeken gelegd, zodat iedereen kon zien welke heilige dagen gevierd moesten worden.

BESTUUR FAMILIESTICHTING MORET		
voorzitter/penningmeester	secretaris	bestuurslid
Gretha Borsboom-de Bruin	Jan Moret	Sonja Geijssen-de Ruiter
bestuurslid	bestuurslid	bestuurslid
Sjaan Verhoef-van Herwijnen	Henk Moret	Ruud Pruijssers

COMMISSIES FAMILIESTICHTING MORET		
Redactiecommissie	Genealogiecommissie	Activiteitencommissie
Alphons Moret Henny Moret	Willem Moret Sonja Geijssen-de Ruiter	Jan Moret, Henk Moret, Ruud Pruijssers
Webmaster/website	Archiefcommissie	Verjaardagcommissie
Henny Moret www.moret.info	Jan Moret afd. Genealogie Willem Moret	Sjaan Verhoef-van Herwijnen

Het familieboek **'VIER EEUWEN MORET IN NEDERLAND'** is verkrijgbaar tegen betaling vooraf van: € 58,80 plus € 6,55 voor verpakking en portokosten op betaalrekening van de ING op rekeningnummer 405520 ten name van Familiestichting Moret, Barsingerhorn met vermelding van bestelling Familieboek en uw naam en adres.

Wilt u donateur worden van de Familiestichting? Stuur dan het inschrijfformulier op pagina 24 ingevuld op aan de secretaris:

de heer J. A. Moret
Bergsingel
3037 GG Rotterdam

U kunt ook het formulier op onze website **www.moret.info** invullen.

De minimumbijdrage per jaar is € 9,00.

INSCHRIJFFORMULIER FAMILIEDAG 2009

Ja, ik/wij kom(en) naar de Familiedag op 26 september 2009

Naam

Adres

Woonplaats

Postcode

Aantal personen ☐ waarvan ☐ ouder dan 65 jaar

(Dit, in verband met korting museum.)

Ik ben wel / niet in het bezit van een museumkaart.

Graag omcirkelen wat van toepassing is.

Inzenden aan:

Secretariaat Familiestichting Moret

de heer J. A. Moret

Bergsingel 229

3037 GG Rotterdam

Via e-mail: adrimo@hetnet.nl

Ruimte voor opmerkingen of vragen:

INSCHRIJFFORMULIER DONATEUR

☐ Ja, ik word donateur.

☐ Nee, ik word geen donateur, maar wil wel meer weten omtrent de
Familiestichting Moret

Graag uw gegevens hieronder invullen

Achternaam

Voorna(a)m(en) voluit

Adres

Postcode

Woonplaats

Geboortedatum

Telefoonnummer

Emailadres

Ik sta in het Familieboek in

Tabel:

Stamboom:

Pagina:

Pagina:

Ik sta niet in het Familieboek

☐

Hoe bent u bekend geworden
met de Familiestichting?

Ruimte voor opmerkingen en
vragen.

U kunt het inschrijfformulier sturen aan:
Secretariaat Familiestichting Moret,
de heer J. A. Moret, Bergsingel 229
3037 GG te Rotterdam
Via e-mail: adrimo@hetnet.nl